

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
Факултет организационих наука

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ

Одлуком Наставно-научног већа ФОН-а 05-01бр. 3/33-3, од 02.03.2016. именовани смо за чланове Комисије за оцену завршене докторске дисертације кандидата Неде Николић, под насловом:

"Управљање људским ресурсима у заштити животне средине"

и на основу тога подносимо следећи

ИЗВЕШТАЈ

Одлука о усвајању извештаја Комисије за оцену научне заснованости пријављене докторске дисертације кандидата мр Неде Николић бр. 3/17-2, донета је 5.03.2014. год. Веће научних области правно-економских наука Универзитета у Београду је на седници одржаној 10. јуна 2014. године, одлуком 02-03 број: 61206-1652/4-14, одобрило израду предложене докторске дисертације.

Ментор, проф. др Добривоје Михаиловић известио је 30.01.2016. године да је докторска дисертација завршена и Наставно-научно веће ФОН-а је одлуком 05-01 бр. 3/33-3, од 02.03.2016. године, формирало Комисију за преглед и оцену завршене докторске дисертације у саставу:

1. Проф. др Добривоје Михаиловић, редовни професор
Факултета организационих наука
2. Проф. др Гордана Милосављевић, редовни професор
Факултета организационих наука
3. Проф. др Јасмина Омербеговић Бјеловић, редовни професор
Факултета организационих наука
4. Проф. др Наташа Петровић, редовни професор
Факултета организационих наука
5. Проф. др Славко Арсовски, редовни професор
Факултета инжењерских наука, Универзитета у Крагујевцу

1. Основни подаци о кандидату и дисертацији:

Мр Неда Николић рођена је 19.05.1975. године у Обреновцу. Основну школу завршила је у Лучанима, као носилац Вукове дипломе. Гимназију „Свети Сава” завршила је са одличним успехом у Пожеги, а потом 2000. године, дипломирала на Факултету за менаџмент у Београду, са средњом оценом 9,36. Школске 2005/2006. уписала је магистарске студије на Техничком факултету у Чачку и успешно савладала испите предвиђене наставним планом са средњом оценом 9,50. Магистарски рад је одбранила у јануару 2009. године и стекла звање: магистар техничких наука, област индустријски менаџмент. Од 2000. године радила је као менаџер у предузећу за рециклажу, потом као професор економске групе предмета у средњој школи у Лучанима, а од 2004. године била је финансијски директор текстилног предузећа *Спирит Еволутион* у Ариљу.

На Техничком факултету у Чачку ангажована је од 2006. године. У периоду школске 2007/2008. била је сарадник на Катедри за индустријски менаџмент за извођење вежби из уже научне области Предузетничка економија. Јуна 2008. године изабрана је у звање сарадника у настави из уже научне области Менаџмент и бизнис, а од 1. септембра 2010. године одлуком Наставно-научног већа бр. LXXII-2058/8 до данас, запослена је у звању асистента за ужу научну област Менаџмент и бизнис. Члан је Наставно-научног већа ФТН Чачак и секретар Катедре за индустријски менаџмент. Члан је Комисије за самовредновање од 2009. године и Комисије за библиотеку ФТН Чачак. Учествовала је у реализацији међународног пројекта "*Info desk*, подршка развоју предузећа и предузетништва у општини Чачак" у реализацији Европске агенције за реконструкцију. Учествовала је у акредитацији студијских програма основних и мастер академских студија Инжењерски менаџмент ФТН Чачак. Од 2011. године активно учествује у активностима за упис студената на акредитоване студијске програме ФТН Чачак реализацијом програма припремне наставе за полагање пријемног испита из организације. Члан је организационог одбора конференције "Реинжењеринг пословних процеса у образовању (RPPO)", у организацији ФТН Чачак. На међународној конференцији 24th International Conference on Efficiency, Cost, Optimization, Simulation and Environmental Impact of Energy Systems (ECOS 2011.), освојила је награду за најбољи рад у конкуренцији 330 радова из 47 земаља. Приликом евалуације од стране студената, њен педагошки рад је оцењиван високим оценама. Као руководилац тима на Менаџеријади 2012., са својим студентима освојила је друго место на такмичењу у дисциплини "Квиз знања". Као аутор и коаутор, објавила је више научних радова у

часописима SCI листе, међународним часописима, домаћим часописима, домаћим и међународним конференцијама од којих издвајамо релевантне публикације:

Љујић М., Ђурић М., Ђурчић С., Павловић М., **Николић Н.**: *Reservoir sedimentation as a consequence of land use in the catchment*, Revista de Chimie, Journal ISSN: 0034-7752, (No 4/2016), M 23

Николић Н., Ђурчић С., Гајевић А., *Human resources of Local Government of the Republic of Serbia in waste management*, Management, Innovation and Development - Journal for Scientists and Engineers, ISSN 1452-8800, (No 1/2016), pp. 5-9, M 51

Николић Н., Гајевић А., Пауновић В. (2015): *Human resources of local governments as motivators of participation of businesses and citizens in protecting of environment*, Международный научный журнал „Инновационная наука“, Уфа, (No12/2015), стр.11-17. Международный научный журнал «Инновационная наука» включен в Российский индекс научного цитирования, M 24

Николић Н., Ђурчић С., Гајевић А., *Quality of life-education and ecological education*, 9th International Quality Conference, June 2015, Center for Quality, Faculty of Engineering, University of Kragujevac 2015., pp. 553-559, M 33

Николић Н., Гајевић А., *Dodatno obrazovanje iz ekologije kao podrška održivog razvoja lokalne samouprave*, Conference: XVIII-th Dependability and quality management ICDQM, Prijedor, Serbia, 2015., M 33

Николић Н., Ђурчић С., Гајевић А., *Human resources of Local Government of the Republic of Serbia in waste management*, Technical Faculty "Mihajlo Pupin" University of Novi Sad, INTERNATIONAL Conference Industrial Engineering and Environmental Protection ; Zrenjanin ISBN 978-86-7672-259-4, (5; 2015), pp. 388-392, M 33

Николић Н., Гајевић А., *Development opportunities and limitations of human resource management in environmental protection in Morava district Local Governments*, VII Naučni skup (NETworking, Science and Application (NETSA)), ISBN: 978-86-7912-592-7., str. 272-279, 2015. M 63

Зечевић М., **Николић Н.**, Цвијовић Н., *Глобализација и национално образовање: проблеми развоја*, Реинжењеринг пословних процеса у образовању РРРО, Џаџак 2013., М 63

Николић Н., Зечевић М., *Effectiveness of Raw Materials Repeated Processing by Application of Sustainable Development Strategy in Lucani*; Metalurgia International 2012. (No 10):145-149, M 23

Кашћак Љ., **Николић Н.**, Зечевић М., *Ways of promoting education and raising public awareness about sustainable development on the territory of the municipality of Lucani*, Conference: Secend International conference Eco Urban, Zrenjanin, Serbia, ISBN 978-86-7672-172-6, COBISS.SR-ID 274263047, 2012., str. 411-417, M 33

Кашћак Љ., Бијељић Б., **Николић Н.**, *Some aspects of strategic partnership for industrial waste management in Lucani municipality*, Conference: 1st International

conference Eco Urban, Zrenjanin, Serbia, 2011., str. 112-116, ISBN 978-86-7672-145-0, COBISS.SR-ID 266377991, М 33

Николић Н., Цвијовић Н., Драгашевић А., *The necessity of improving education of children in Serbia in the field of recycling*, Conference: XIV-th Dependability and quality management ICDQM, Belgrade, Serbia, 2011., str.339-343, М 33

Николић Н., Драгићевић С., Весић Васовић Ј., *Improvement analysis of waste management process in Lucani region, Serbia*, Proceedings of the 24th International Conference on Efficiency, Cost, Optimization, Simulation and Environmental Impact of Energy Systems, Novi Sad, Serbia, July 4–7, 2011, pp. 3906-3916, ISBN: 978-86-6055-016-5, COBISS.SR-ID: 512323742

(Proclaimed the best paper at the 24th International Conference on Efficiency, Cost, Optimization, Simulation and Environmental Impact of Energy Systems – ECOS 2011. A special significance of this award is in noting that the conference included 330 papers, and attendees from 47 countries), М 33

1.1 Опис дисертације

Дисертација је изложена на **321** страница, садржи 64 слике, 43 табеле (укупан број слика и табела са прилозима) и 4 прилога. У попису коришћене литературе кандидаткиња је навела 158 референтних јединица. Прилог 1 је обима 28 страница и садржи 10 слика и 3 табеле. Прилог 2 је обима 4 странице и садржи упитник који је коришћен у истраживању. Прилог 3 је обима 8 страница и садржи 3 табеле. Прилог 4 је биографија докторанда. Саставни део дисертације су скениране потписане изјаве о ауторству, којом се тврди да у докторској дисертацији нема делова којима се нарушавају ауторска права других особа, потписана изјава да су обе верзије, штампана и електронска, истоветне и потписана изјава којом се овлашћује Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“ да дисертацију чува у Дигиталном репозиторијуму Универзитета у Београду, те је учини доступном јавности.

У оквиру дисертације материја је приказана у 9 поглавља:

1. Уводна разматрања
2. Еколошки аспекти управљања људским ресурсима
3. Људски ресурси у заштити животне средине локалних самоуправа

4. Еколошко образовање и развој у функцији менаџмента људских ресурса
5. Модел управљања људским ресурсима у заштити животне средине локалних самоуправа
6. .... И
страживачки приступ
7. .... Ре
зултати истраживања
8. .... За
кључна разматрања
9. Литература

2. Предмет и циљ дисертације:

Полазне основе истраживања реализованог у оквиру докторске дисертације под насловом „*Управљање људским ресурсима у заштити животне средине*” постављене су дефинисањем проблема, предмета, циљева, хипотетичког оквира и начина истраживања.

Проблем истраживања се односи на изузетно актуелну област управљања заштитом животне средине на нивоу ужих регионалних целина – јединица локалне самоуправе (ЈЛС). Проблемски фокус истраживања је оријентисан према односу кључних потенцијала - људских ресурса - ангажованих на управљању заштитом животне средине локалних самоуправа и нивоа квалитета њихових еко система.

Операционализација предмета истраживања усмерена је према конкретизацији истраживаних појава и њиховој диференцијацији од сродних феномена. У том смислу **предмет истраживања је анализа односа организационих особености и карактеристика компетентности људских ресурса ангажованих на пословима управљања заштитом животне и радне средине у локалним самоуправама на ниво очуваности и квалитета животних услова у њима.** Кључни чиниоци предмета истраживања су карактеристичне организационе форме и функције (послови) људских ресурса ангажованих на управљању заштитом животних средина локалне самоуправе и процене квалитета животних средина на које се заштита односи.

У просторном смислу предмет истраживања реализованог у оквиру докторске дисертације се односи на локалне самоуправе Републике Србије, а у временском смислу на 2015. годину.

У дисциплинарном смислу предмет овог истраживања је изразито мултидисциплинарног карактера. Претежно је лоциран у домену организационих наука са тежиштем у менаџменту људских ресурса и дисциплинама из којих је ова нова научна област настала. Предмет истраживања припада и групи еколошких наука и наука о квалитету.

Аутор истраживања је његове циљеве сагледао и дефинисао кроз друштвен и научно-методолошки допринос. **Друштвени циљ истраживања је да кроз дизајнирање адекватног модела управљања људским ресурсима ангажованих на заштити животне и радне средине у јединицама локалне самоуправе допринесе очувању и развоју квалитета њихових перформанси.** Једноставније речено, циљ рада је утврђивање начина на којим људи у локалним управама могу унапредити процесе заштите животне средине и поспешити њихов развој.

Научни циљ истраживања ове докторске дисертације пројектован је да допринесе проширивању и обогаћивању сазнајног фонда теорије и праксе менаџмента људских ресурса и заштите животне средине. **У научном смислу, циљ истраживања предвиђа дескрипцију, а затим, и систематизацију, типологизацију и компаративну анализу употребљивих организационих модела заштите животне средине и улога људских ресурса у њима.** Научни допринос истраживања је посебно значајан обзиром да је његова улога пионирска, односно, да су истраживања ове предметне оријентације на нашим просторима врло ретка. Њиме ће бит попуњена евидентна сазнајна празнина и допуњена могућност провере недовољно верификованих података неких ранијих истраживања.

3. Основне хипотезе од којих се полазило у истраживању:

У оквиру изабране проблематике истраживања, операционализованих предмета и циљева истраживања дефинисане су и полазне хипотезе истраживања. Хипотетички оквир ове докторске дисертације формулисане су на општем и посебном нивоу генерализације.

Општа хипотеза:

На основу постављених предмета и циљева истраживања а складу са актуелном тероријском платформом формулисана је генерална хипотеза коју је било могуће верификовати посредством посебних претпоставки, односно, резултата добијених у истраживању. Општа хипотеза у нацрту научне замисли формулисана је на следећи начин:

Х. - 1. Организованост и компетентност људских ресурса ангажованих на вођењу заштите животне и радне средине у локалним самоуправама утиче (је корелат) на ниво квалитета и развоја животне средине у њиховим локалним заједницама.

Из формулисне опште хипотезе изведен је одговарајући низ посебних а из њих појединачних хипотеза, које гласе:

Х - 1. 1. Функционални модел организовања служби за управљање заштитом животне средине у јединицама локалне самоуправе значајно доприноси подизању квалитета и развоја еколошких карактеристика њихових заједница.

Х – 1. 2. Континуирана едукација становништва локалних заједница из области заштите животне средине унапређује ниво квалитета и развоја еколошких карактеристика њихових средина.

Х – 1. 3. Едукација деце школског узраста у локалним заједницама из области заштите животне средине унапређује ниво квалитета и развоја еколошких карактеристика њихових средина.

Х – 1. 4. Друштвена одговорност органа локалних самоуправа значајно доприноси подизању квалитета и развоја еколошких карактеристика њихових заједница.

Х - 1. 5. Планирана материјална улагања локалних самоуправа у заштиту животне и радне средине значајно доприноси подизању квалитета и развоја еколошких карактеристика њихових заједница.

Х – 1. 6. Постојање стратегије заштите животне средине у оквиру јединица локалне самоуправе значајно доприноси подизању квалитета и развоја еколошких карактеристика њихових заједница.

. Оправданост истраживања ове докторске дисертације огледа се у низу значајних сазнања која ће засигурно имати научни и друштвени допринос, при чему користи од ове научне дисертације отварају могућност практичне и конкретне примене у управљању људским ресурсима ангажованим на заштити животне средине локалних самоуправа, чиме се, како превентивно тако и последично, побољшавају исходи у овој области.

4. Кратак опис садржаја дисертације:

У поглављу - Уводна разматрања, презентовани су глобални изазови животне средине и значај менаџмента људских ресурса у заштити животне средине. Посматрањем глобализације као савременог степена развоја, односно као више фазе интернационализације, кандидат истиче да она постаје саставни део не само економских, већ и других друштвених и техничких наука, посебно екологије. Дат је приказ насталих конфликта социјалног и социо-природног развоја у процесу глобализације. Дефинисана је суштина, односно полазна основа и основни појмови глобалних промена у окружењу, указујући на најважније субјекте будућег "управљивог" развоја планете. Истакнут је значај глобалног транзиционог процеса и његовог последичног утицаја на животну средину, усклађивање природе и људских потенцијала. Кандидат указује на модулације које настају у начину реализације постављеног циља, сходно разликама условљеним локалитетима и њиховим бројним обележјима. При том, недвосмислено истиче да се ниједна развојно оријентисана организација не може замислити без квалитетних људских потенцијала и њиховог континуираног усавршавања. Из тог разлога исказује тврдњу да максимизација организационих перформанси и перформанси животне средине, подразумева усмеравање људских потенцијала и да се постиже менаџментом људских ресурса. Осврћући се на хронологију постанка и развоја управљања људским ресурсима кроз историју, изводи закључак да знање, вештине, способности, понашање и обучавање запослених имају кључну улогу развоју организација. Управљање људским ресурсима (HRM) има стратешку важност јер представља значајну потенцијалну вредност за организације и институције. Људски потенцијал истакнут је и појачаним захтевима за квалитетом. У том контексту наведено је неколико модела који имају значајну улогу у побољшању квалитета животне средине и поспешењу њеног развоја.

У другом поглављу – Еколошки аспекти управљања људским ресурсима, презентовани су еколошки аспекти и тенденције у управљању људским ресурсима и

указано на неопходност превазилажења антагонизма између економије и екологије. Разматрани су покушаји и начини помирења ове две супротстављене крајности, истицањем неопходности усклађивања еколошких, економских и друштвених учинака са циљем одрживог развоја. Сагледавањем еколошког менаџмента или управљања заштитом животне средине као актуелног савременог концепта за решавање глобалних еколошких проблема, указано је на критичке факторе заштите животне средине. Социјални фактори (са акцентом на људске ресурсе, организациону културу) чине недовољно искоришћен елемент социјалних механизма људског друштва који битно утичу на равнотежу животне средине. Кандидат истиче неопходност разумевања, познавања и схватања социјалних аспеката екологије. Критикујући досадашње, још увек изразито материјалне односе међу људима, указује на потенцијална решења еколошких проблема која последично томе нису остварива без промене људског понашања. Социјални аспекти животне средине у служби одрживог развоја подразумевају осврт и на социјалну екологију и утицај и примену еколошке психологије. У овом поглављу темељно је приказана потреба за стратешким управљањем људским ресурсима у животној средини кроз објашњење употребе стратегијских техника. Кандидат истиче значај стратегијског планирања и управљања људским ресурсима са брижљивом архитектуром HR у заштити животне средине. То подразумева планирање организационих кадрова, њихових знања и вештина, усавршавања из области заштите животне средине, како би се понашање људских ресурса организације, кроз мрежу друштвених односа, пренело у заједнички интерес заштите животне средине и побољшања њених перформанси. Генерално у овом поглављу, истиче се неопходност увођења људских ресурса у стратешке приоритете заштите животне средине, док у ужем смислу кандидат издваја кључне стратегијске технике за дефинисање активности МЉР у заштити животне средине.

Треће поглавље - *Људски ресурси у заштити животне средине локалних самоуправа*, базирано је на локални ниво и специфичности локалитета у потребама, захтевима и могућностима заштите животне средине. Кандидат у овом поглављу презентује досадашњи начин, узроке и последице (јавног/институционалног) управљања људским ресурсима по животну средину у локалним самоуправама. Управљање људским ресурсима у заштити животне средине локалне самоуправе, као полазну основу узима дефинисано деловање "Агенде 21", са критичким освртом на проблем у њеној имплементацији условљен наглашеним особеностима сваке локалне самоуправе. Указује да би основна претпоставка успешне стратегије одрживог развоја и

заштите животне средине локалне самоуправе требало да буде правилно виђење позиције корисника животне средине и потреба које испољавају, односно познавање основних специфичности развоја претпостављене општине (локалне самоуправе). Такође, у овом поглављу је систематизована и законодавна и нормативна регулатива као подршка управљања људским ресурсима ЈЛС.

У четвртом поглављу – Еколошко образовање и развој у служби МЛБР, разматрани су начини за постизање изврности људских ресурса у локалним самоуправама. Институције/организације које свој пословни фокус подржавају менаџментом заштите животне средине, сасвим сигурно примењују у својој пракси и менаџмент знања, јер знање је чинилац који покреће и ствара вредности. Само су људски ресурси, који у себи у континуитету дизајнирају знање и компетенције, и уводе их у зону одрживости, способни да генеришу прогрес у свакој људској делатности/области, па отуда и у области заштите животне средине. Кандидат наглашава допринос образовног процеса у контекстуалном виђењу и истраживању тематике заштите животне средине, стварању институционалне културе одрживости, образовању еколошки одговорних грађана, унапређењу еколошке писмености за све, укључивању свих заинтересованих страна, тј. личности, група, организација или институција које могу имати користи у вези са сасвим одређеном организованом акцијом у овој области – све у сврху да друштвени учесници у заштити животне средине остваре користи и поспеше квалитет живота. Еколошко образовање посматрано је као део уравнотеженог, интегралног решења максимизације људских потенцијала у очувању животне средине. Анализирани су пропусти и недостатци формалног образовања из ове области и презентовани и систематизовани програми и примери позитивне праксе унапређења формалне и неформалне еколошке едукације. Разматран је став да би свака локална самоуправа требало би да обезбеди континуирану подршку образовно-васпитним институцијама на својој територији и помоћ у практичној примени додатног неформалног еколошког образовања. Кључни задатак еколошког образовања, у овако осмишљеном контекстуалном темату, наводи на потребу менаџмента људских ресурса да учини напор и у континуитету хармонизује људске потенцијале, законске и образовне оквире са локалним могућностима.

У петом поглављу – Модел управљања људским ресурсима у заштити животне средине локалних самоуправа, представљени су кључни садржаји процеса управљања људским ресурсима у заштити животне средине ЈЛС и модел ефективног управљања

људским ресурсима у заштити животне средине ЈЛС. Позивајући се на досадашње валидне научне поставке, које покривају ову контекстуалну целину истраживањем узрочно-последичних веза између стратегије, МЛР-а и перформанси, указано је на кључне садржаје управљања људским ресурсима у заштити животне средине локалних самоуправа. Дат је приказ процеса управљања људским ресурсима и темељно размотрени фактори о којима локална јединица самоуправе мора водити рачуна у заштити животне средине. Указано је на досадашње пропусте локалних самоуправа при запошљавању кандидата, занемаривањем појединих категорија занимања и њихових модула из области екологије и заштите животне средине. Такође, трагајући за моделом објективног рангирања и селекције кандидата из ове области, дат је приказ поступка, „тежинског, тј. пондерисаног квантифицирања појединих критеријума” модификованог према потребама животне средине. Наглашена је потреба за усавршавањем и обуком условљена недовољном обученошћу запослених локалне самоуправе из области заштите животне средине. Мултидисциплинарни приступ овој проблематици уврстио је неопходност ваљане процене напретка и локалних тенденција ка одрживом развоју. Посматран је читав сет алтернатива које на локалном нивоу могу бити у виду неких нових опција условљених последицама људских активности, могу бити последица локалне специфичне праксе нетржишних активности (које у крајњем могу допринети друштвено-еколошком благостању), а могу чинити и комплетан сет одлука које су међусобно повезане. Тај скуп категорија представљен је као оквир за доношење стратегијских одлука. Такође је квалитативан приступ стратешкој оријентацији квантитативно подржан применом методе PROMETHEE у рангирању алтернатива заштите животне средине. Систем заштите животне средине локалне самоуправе узрокује потребу установљења развојног приступа менаџмента људских ресурса као приступа оријентисаног ка стварању језгра компетентности. Предочене су користи развоја круцијалних области животне средине применом генеричких стратегија. Креиран је темељно представљен стратегијски модел управљања људским ресурсима у заштити животне средине. Он је дефинисан помоћу стратегије јаза, која приказује (корак по корак), начине максимизације ангажовања људских потенцијала у заштити животне средине ЈСЛ. У оквиру модела приказана је примена апликације Visual PROMETHEE и начин рангирања перформанси управљања људским ресурсима у заштити животне средине. Такође је приказан прилагођен и потпуно другачији приступ SWOT анализе. Њеном конкретном применом у овој области квалитативан приказ вредносно бива преточен у квантитативну SWOT матрицу која се састоји из збирова измерених процена. Стратегијски посматрано, добијен је приказ

стратешких деловања локалне самоуправе приказом квадрата који се заснива на максималним, по модулу квантитативним проценама. За сваку зону матрице добијене су опције стратегијских деловања. На овај начин SWOT матрица постаје матрица стратегије јединице локалне самоуправе.

У шестом поглављу приказана је методолошки концепт истраживања исказана кроз дефинисање проблема и предмета истраживања, циљева истраживања, хипотеза истраживања, начина истраживања и научне и друштвене оправданости истраживања.

Седмо поглавље – Резултати истраживања, приказује резултате истраживања ставова топ менаџмента о интерним факторима управљања људским потенцијалима у јединицама локалних самоуправа Републике Србије. Приказани резултати добијени су статистичком обрадом усмереном према провери постављених хипотеза на основу статистичке значајности разлика добијених показатеља. Приказани су дескриптивни статистички показатељи, као што су мере централне тенденције (аритметичка средина, медијана, мод) и мере одступања (стандардна девијација, скјунис и куртозис), као и фреквенце одговора. За испитивање повезаности између варијабли изведени су и графички приказани параметри корелације (ρ коефицијент), који су тестирани стандардним поступком примене χ^2 теста и његове DF значајности.

Осмо поглавље - Закључна разматрања, представља одговоре на питања у вези са постављеним циљем и хипотезама, објашњењем њихове потврђености. Приказана је систематизација и преглед научних доприноса који су проистекли из рада на докторској дисертацији. Указано је на отворене проблеме и могућности за даљи рад у области.

Девето поглавље - Литература коришћена приликом израде докторске дисертације је савремена и садржи релевантне референце других истраживача представљене кроз радове из научних часописа и са конференција на којима су презентовани резултати у складу са темом дисертације. У прилогу 1 приказани су резултати експерименталне и практичне примене креираног модела управљања људским ресурсима у заштити животне средине показне локалне самоуправе. Приказани су целокупни резултати студије случаја.

6. Остварени резултати и научни допринос дисертације:

Докторска дисертација "Управљање људским ресурсима у заштити животне средине", кандидата мр Неде Николић, бави се веома актуелном проблематиком организоване заштите животне и радне средине. При томе је изабран оригиналан приступ у коме је људски потенцијал кључни чинилац очувања и развоја радне и животне средине. Управљање људским ресурсима у оквирима самоуправних локалних заједница је битан предуслов побољшању организационих перформанси заштите и развоја њихових еколошких основа.

Оправданост пројектованог и реализованог истраживања ове докторске дисертације огледа се у низу остварених значајних сазнања која ће имати научни и друштвени значај, при чему та вредна сазнања отварају могућности, првенствено практичне и конкретне примене концепта управљања људским ресурсима у заштити животне средине у локалним самоуправама. Њиховом применом у функцијама локалних самоуправа стварају се базичне претпоставке очувања локалних еко система и доприноси њиховом квалитативном а одрживом развоју.

Суштинско својство научноистраживачких пројеката је у креативном осмишљавању сазнајно вредних претпоставки и њиховој верификацији добијеним показатељима. Хипотезе су базиране на откривању и доказивању веза између познатих и непознатих појава, чињеница, ставова... укљученим у конкретан истраживачки план са циљем продубљивања научног сазнања и његове употребе у подизању квалитета живота људи.

Следећи методолошки коректан поступак прикупљања, обраде и анализе добијених резултата и индуктивни ток верификације постављених хипотеза може се поуздано закључити да очувању и унапређењу квалитета животне и радне средине у оквиру јединица локалних управа поуздано доприносе:

- постојања функционалних модела организације људских ресурса ангажованих на очувању и унапређењу животне средине,
- усвајања адекватне стратегије очувања и развоја животне средине,
- извођење континуиране едукације становништва из области заштите животне средине,
- едукације деце школског узраста и области заштите животне средине,
- друштвено одговорног понашања органа локалне самоуправе и
- планирања материјалних улагања локалних самоуправа у пројекте заштите животне средине.

На основу ових провера посебних хипотеза може се оправдано извести закључак да је и основна претпоставка потврђена а то је да **организованост и компетентност људских ресурса ангажованих на вођењу заштите животне и радне средине у локалним самоуправама има утицаја на ниво квалитета и развоја животне средине у њиховим локалним заједницама.**

Поред ових вредних научних и друштвених доприноса докторска дисертација детаљно анализира досадашња истраживања и сазнања из области менаџмента људских ресурса и области заштите животне средине. Остварен је креативни пресек досадшњих истраживања и по учесталости, скромних теориских уопштавања.

Докторска дисертација даје допринос посебне вредности у конципирању оригиналног модела организовања људских ресурса задужених за заштиту животне средине у локалним самоуправама са циљем побољшање перформанси менаџмента људских ресурса и заштите животне средине. Развијен је оригинални стратешки приступ формирању мултидисциплинараног менаџмент модела људских ресурса у заштити животне средине.

На основу изложеног, може се закључити да докторска дисертација "Управљање људским ресурсима у заштити животне средине" представља научни допринос у односу на постојеће стање, отварајући простор за даља истраживања из ове области. Значај теме докторске дисертације огледа се у дефинисању систематског прегледа проучаване области и у чињеници да је креирани модел ове вишедимензионалне проблематике примењив у пракси реалних услова, уз постојеће људске ресурсе, те да га карактерише могућност значајног поспешења перформанси локалних самоуправа у заштити животне средине.

У току израде докторске дисертације, кандидат мр Неда Николић показала је способност да самостално решава научне проблеме и да влада научним и истраживачким методама. Кандидат поседује потребна стручна, теоријска и практична знања потребна за самостални научни рад. Уочавајући главне недостатке и проблеме постојећег менаџмента људских ресурса и заштите животне средине, креирала је оригинални стратешки приступ управљања људским ресурсима са циљем побољшања перформанси локалних самоуправа у заштити животне средине. Може се закључити да кандидат поседује способност за критичку анализу постојећих сазнања и сходно томе самостално откривање и сагледавање отворених проблема истраживања из области менаџмента људских ресурса.

7. Закључак:

На основу прегледа докторске дисертације под називом "Управљање људским ресурсима у заштити животне средине", кандидата мр Неде Николић, Комисија за оцену и одбрану докторске дисертације констатује да је урађена докторска дисертација написана према свим стандардима у научно-истраживачком раду, као и да испуњава све услове предвиђене Законом о високом образовању, стандардима и Статутом Факултета организационих наука, Универзитета у Београду. Приказом резултата и закључака у докторској дисертацији, као и чињенице актуелности анализираних проблематике, Комисија констатује се да је кандидат мр Неда Николић успешно завршила докторску дисертацију у складу са предвиђеним предметом и постављеним циљевима истраживања. Добијени резултати у оквиру ове дисертације, приказани модел и предложена решења проблема дисертације одликују се оригиналношћу у приступу решавања наведеног проблема и валидирани су у значајној мери кроз објављивање радова у међународним часописима и часописима SCI листе, на међународним и домаћим конференцијама. Обзиром на приказане резултате, актуелност и мултидисциплинарност обрађене теме, ова дисертација задовољава највише критеријуме и квалификује кандидата мр Неду Николић за научно-истраживачки рад.

На основу наведеног, Комисија предлаже Наставно-научном већу Факултета организационих наука, да се докторска дисертација "Управљање људским ресурсима у заштити животне средине", кандидата Неде Николић, прихвати, изложи на увид јавности и упути на коначно усвајање Већу научних области прано-економских наука Универзитета у Београду.

У Београду, .маја 2016. године

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ:

Проф. др Добривоје Михаиловић, редовни професор
Факултета организационих наука

Проф. др Гордана Милосављевић, редовни професор
Факултета организационих наука

Проф. др Јасмина Омербеговић Бјеловић, редовни
професор
Факултета организационих наука

Проф. др Наташа Петровић, редовни професор
Факултета организационих наука

Проф. др Славко Арсовски, редовни професор
Факултета инжењерских наука, Универзитета у
Крагујевцу